

SOVINTO

Jumala oli jo VT:n aikana valmistanut tietä ihmisten sovinnolle hänen kanssaan lakkaamatta tarjoamalla heille anteeksiantoan. Hän on ilmoittanut itsensä ”hellyyden ja laupeuden Jumalana” (2. Moos. 34:6), joka mielellään luopuu ”vihansa kiivaudesta” (Ps. 85:4; vrt. Ps. 103:8–12) ja puhuu ”rauhasta kansalleen” (Ps. 85:9). Israelin synnit merkitsevät Siinain liiton rikkoutumista, mutta Jumala ei alistu siihen, vaan ottaa itse aloitteen uuden ja ikuisen liiton solmimiseksi (Jer. 31:31 ff.; Hes. 36:24–30). Jahve tarjoaa siis sovintoa — vaikka tätä sanaa ei käytetäkään — uskottomalle morsiamelleen (Hoos. 2:16–22) ja kapinallisille lapsilleen (Hes. 18:31 f.). Myös kaikki Mooseksen kultin sovitusritit, joiden tarkoituksena oli puhdistaa mitä erilaisimmista rikkomuksista, tähtäsivät lopulta ihmisen sovintoon Jumalan kanssa. Täydellisen syntien anteeksiannon aika ei kuitenkaan ollut vielä tullut, ja tosi Jumalan uskolliset jäivät odottamaan jotakin parempaa (vrt. 2. Makk. 1:5; 2. Makk. 7:33; 2. Makk. 8:29).

Täydellisen ja lopullisen sovinnon toteutti Kristus Jeesus, ”välittäjä Jumalan ja ihmisten välillä” (1. Tim. 2:5), ja sovinto on lisäksi vain yksi ulottuvuus hänen lunastustyöstään. On silti perusteltua tarkastella pelastuksen salaisuutta tästä erityisestä näkökulmasta muutamien Paavalin tekstien valossa (Room. 5:10 f.; 2. Kor. 5:18 ff.; Ef. 2:16 f.; Kol. 1:20 ff.): juuri tätä nämä rivit käsittelevät.

I. MEIDÄN SOVINTOMME JUMALAN KANSSA KRISTUKSEN KAUTTA.

1. Jumalan aloite. Ihminen ei omin voimin kykene tekemään sovintoa Luojaansa kanssa, jota hän on loukannut synnillään. Jumalan toiminta on tässä ensisijaista ja ratkaisevaa: ”kaikki tulee Jumalalta, joka on tehnyt sovinnon kanssamme Kristuksen kautta” (2. Kor. 5:18). Hän rakasti meitä jo silloin, kun olimme hänen ”vihollisiaan” (Room. 5:10), ja juuri silloin hänen Poikansa ”kuoli puolestamme” (Room. 5:8). Sovintomme salaisuus liittyy Ristin salaisuuteen (vrt. Ef. 2:16) ja siihen suureen rakkauteen, jolla meitä on rakastettu (vrt. Ef. 2:4).

2. Sovinnon vaikutukset. Jumala ei enää pidä ihmisten syntejä heitä vastaan (vrt. 2. Kor. 5:19). Tämä ei kuitenkaan ole pelkkää oikeudellista fiktiota: Paavalin mukaan Jumalan toiminta on pikemminkin kuin ”uusi luomakunta” (2. Kor. 5:17). Sovinto merkitsee sen osalliseksi tuleville täydellistä uudistumista, ja se käy yksiin vanhurskauttamisen kanssa (Room. 5:9 f.) sekä pyhityksen kanssa (Kol. 1:21 f.). Oltuamme tähän asti huonon käytöksemme vuoksi Jumalan vihollisia (Room. 1:30; 8:7), voimme nyt ”kerskata Jumalasta” (Room. 5:11), joka tahtoo ”antaa meidän näyttäytyä silmissään pyhinä, tahrattomina ja moitteettomina” (Kol. 1:22); meillä kaikilla on ”yhdessä Hengessä pääsy Isän luo” (Ef. 2:18).

3. ”Sovinnon palveluvirka”. Koko pelastustyö on Jumalan puolelta jo saatettu päätökseen, mutta toisesta näkökulmasta se jatkuu parhaillaan parusiaan asti, ja Paavali voi määritellä apostolisen toiminnan ”sovinnon palveluviraksi” (2. Kor. 5:18). ”Kristuksen lähettiläinä” apostolit ovat sovinnon sanan sanansaattajia (2. Kor. 5:19). Eräässä vanhassa papyruksessa puhutaan tässä jopa ”sovinnon evankeliumista”, ja juuri tämä on apostolisen sanoman sisältö (vrt. Ef. 6:15: ”rauhan evankeliumi”). Palveluvirassaan evankeliumin palvelijat pyrkivät siis Paavalin esimerkin mukaisesti omalta osaltaan olemaan julistamansa rauhan rakentajia (2. Kor. 6:4–13).

4. Jumalan lahjan vastaanottaminen. Koska Jumala on sovinnon ensimmäinen ja tärkein tekijä, tästä ei seuraa, että ihmisellä olisi tässä täysin passiivinen asenne: hänen tulee ottaa vastaan Jumalan lahja. Jumalan toiminta vaikuttaa tehokkaasti vain niissä, jotka tahtovat suostua siihen uskossa. Tästä johtuu Paavalin painokas kehoitus: ”Kristuksen nimessä me pyydämme teitä hartaasti: antakaa sovittaa itsenne Jumalan kanssa” (2. Kor. 5:20).

II. YLEINEN SOVINTO.

Paavali oli sovinnon innoitettu teologi ja väsymätön palvelija, mutta Jeesus oli sen toteuttaja uhrillaan, ”lihansa ruumiissa” (Kol. 1:22). Juuri hän toi ensimmäisenä esiin myös sovinnon syvät vaatimukset: Jumalan sovittama syntinen ei voi osoittaa hänelle otollista jumalanpalvelusta, ellei hän ensin tahdo itse tehdä sovintoa veljensä kanssa (Matt. 5:23).

1. Sovitettu luomakunta. Puhuessaan maailman sovinnosta (2. Kor. 5:19; Room. 11:15) Paavali tarkoitti tähän asti ennen kaikkea syntisiä ihmisiä unohtamatta kuitenkaan, että myös aineellinen maailma on solidaarinen ihmisen kanssa ja sen on osallistuttava hänen vapautukseensa (vrt. Room. 8:19–22). Vankeudessa kirjoitetuissa kirjeissä, Kollolaikirjeessä ja Efesolaiskirjeessä, Apostolin näköala laajenee käsittämään koko maailmankaikkeuden, ”maan päällä” ja ”taivaissa” (Kol. 1:20): ihmiset, jotka on sovitettu Jumalan kanssa ristin veren kautta, ovat sovitettuja myös taivaallisten henkien kanssa; meitä kohtaan omaksuttavissa ollut vihamielinen asenne on saanut loppunsa, kun vallitsivat vanhentuneen Lain olot (vrt. Kol. 2:15).

2. Juutalaisten ja pakanoiden sovinto. Paavali kruunaa opetuksensa kohdassa Ef. 2:17–22. Kristuksen, ”meidän rauhamme”, toiminta (Ef. 2:14) tulee siinä täysin näkyviin, ja ennen kaikkea ne ihmeelliset hyvät lahjat, jotka hän antaa entisille pakanoille: heidät on nyt liitetty valittuun kansaan samoin kuin juutalaiset; eron ja vihan aika on päättynyt; kaikki ihmiset muodostavat Kristuksessa enää yhden ruumiin (Ef. 2:16), yhden pyhän temppelin (Ef. 2:21). Kansojen apostolille ovat vähämerkityksisiä ne ”kunniakkaat kärsimykset”, joita tämän ”salaisuuden” julistaminen hänelle tuo (Ef. 3:1–13).

LR

Katso myös: → *ennemi* III – *frere* AT 3; NT 1 – *Juutalainen* I 2 – *nations* III 1 b – *Rauha* II 3 b, III 2 – *Anteeksianto* – *peche* I 2 – *Oikeudenkäynti* II – *redemption* – *violence* IV 3